

Biogramy osób odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności

Warszawa, 15 grudnia 2023 r.

Piotr Władysław Bagiński

ur. w 1959 r. w Warszawie

W 1982 r. nawiązał współpracę ze środowiskiem wydającym pisma „Niepodległość” i „Obóz” i zaangażował się w kolportaż tych pism. Jesienią 1984 r. po powołaniu Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość” został członkiem Oddziału Warszawskiego organizacji. Uczestniczył w spotkaniach Rady Politycznej L-DP ”N”. Jego mieszkanie w Warszawie było miejscem konspiracyjnych spotkań oraz punktem wymiany niezależnych wydawnictw.

W 1986 r. współorganizował podziemną drukarnię przy ul. Elbląskiej, w której drukowano pisma „Niepodległość” i „Orientacja na prawo”.

Z powodu podejrzania o dekonspirację, w 1987 r. wycofał się z działalności opozycyjnej.

Jerzy Józef Błachnio

ur. w 1952 r. w Wiczfni Kolonii

W latach 1980-1983 był pracownikiem Banku PKO S.A. w Warszawie gdzie pełnił funkcję wiceprzewodniczącego NSZZ „Solidarność” oraz był członkiem NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowieckiego.

W okresie od 5 listopada 1982 r. do 2 lutego 1983 r. został powołany do odbycia ćwiczeń rezerwy w 28 pułku czołgów średnich w Czarnem. Rzekome szkolenie wojskowe nie miało nic wspólnego z realizacją zadań związanych z obronnością państwa oraz podnoszeniem umiejętności żołnierskich, a służyło walce z opozycją i było dotkliwą represją polityczną wobec wcielonych na ćwiczenia.

Michał Stanisław Bojanowski

ur. w 1959 r. w Warszawie

Jesienią 1981 r. podjął studia w Instytucie Architektury Politechniki Białostockiej. W październiku 1981 r. uczestniczył w strajku na ww. uczelni. 13 grudnia 1981 r. brał udział w akcji ukrycia mienia Niezależnego Zrzeszenia Studentów (sprzęt drukarski, farby, papier, wydrukowane materiały), które były następnie używane do druku nielegalnych wydawnictw NZS i NSZZ „Solidarność”. 19 stycznia 1982 r. przekazał innej studentce <<Biuletyn Informacyjny NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze>> z 14 stycznia 1982 r. oraz „Wiadomości z kraju” nr 4 z 14 stycznia 1982 r. wydane przez Region Mazowsze NSZZ „Solidarność”.

W związku z uzyskaniem przez SB KWMO w Białymstoku informacji o rozpowszechnianiu wydawnictw opozycyjnych przez studentów białostockich uczelni,

30 stycznia 1982 r. przeprowadzono przeszukania w Domu Studenckim nr 4 przy ul. Zwierzynieckiej w Białymstoku, podczas których znaleziono wydawnictwa bezdebitowe.

2 lutego 1982 r. Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Białymstoku wszczęła śledztwo w sprawie rozpowszechniania wydawnictw opozycyjnych przez studentów Politechniki Białostockiej.

Pan Michał Bojanowski 9 lutego 1982 r. został zatrzymany, a 11 lutego 1982 r. tymczasowo aresztowany przez WPG w Białymstoku pod zarzutem rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw i osadzony w Areszcie Śledczym w Białymstoku.

9 lipca 1982 r. WPG w Białymstoku przedstawiła kolejne zarzuty, a mianowicie, że 13 grudnia 1981 r. uczestniczył w akcji ukrycia mienia NZS. Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego z 29 lipca 1982 r. na sesji wyjazdowej w Białymstoku został uniewinniony. Tego samego dnia opuścił Areszt Śledczy w Białymstoku.

Józef Wojciech Broniszewski

ur. w 1938 r. w Karczewie

W 1980 r. był inicjatorem utworzenia na terenie gminy Karczew struktur Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Utrzymywał ściśle kontakty z działaczami NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze oraz Komisji Krajowej. 8 marca 1981 r. uczestniczył w zebraniu na którym powołano NSZZ RI „S” w gm. Karczew i został wybrany przewodniczącym Gminnego Komitetu Założycielskiego, następnie był jednym z najaktywniejszych działaczy na tym terenie. Był również członkiem prezydium Wojewódzkiego KZ, wyznaczonym do kontaktów z Kurią Archidiecezji Warszawskiej.

Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność pod pozorem aktywności w miejscowej radzie parafialnej, której był przewodniczącym do 1985 r., działał także w duszpasterstwie rolników na poziomie województwa, angażując się w organizację różnego rodzaju uroczystości patriotyczno-religijnych. W 1982 r. wziął udział w zbiórce pomocy materialnej i żywnościowej dla internowanych i ich rodzin, którą przekazywał do zainteresowanych przez organizacje kościelne.

Latem 1982 r. był jednym z pomysłodawców zwołania w Częstochowie ogólnopolskiego spotkania rolników. Zaś we wrześniu 1982 r. wziął udział w I Ogólnopolskiej Pielgrzymce Rolników Indywidualnych na Jasną Górę, gdzie m.in. odczytał apel o uwolnienie Lecha Wałęsy, osób internowanych i zniesienie stanu wojennego.

W 1983 r. podjął próby zorganizowania na terenie gminy Karczew rolniczego związku zawodowego w oparciu o byłych członków NSZZ RI „Solidarność”. W listopadzie 1984 r. był jednym z inicjatorów postawienia na cmentarzu w Karczewie symbolicznego grobu ks. Jerzego Popiełuszki.

18 kwietnia 1985 r. dokonano przeszukania jego miejsca zamieszkania w związku z doniesieniem, iż posiada ulotki przeznaczone do kolportażu. Podczas rewizji odnaleziono egzemplarze drugoobiegowych wydawnictw, pism [w tym wydanych po 1981 r.] oraz innych materiałów z symboliką „Solidarności” (nalepki, plakaty, kalendarze). Ponownie przeszukanie przeprowadzono w jego gospodarstwie 30 sierpnia 1985 r.

10 maja 1987 r. wziął udział w mszy w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie w rocznicę rejestracji NSZZ RI „S”, a następnie uczestniczył w pochodzie, który został zatrzymany przez siły MO.

W październiku 1987 r. wyjechał do USA, gdzie występował w audycjach „Głosu Ameryki” i Radia „Wolna Europa”. W udzielonych wywiadach krytycznie komentował sytuację rolnictwa w PRL. W 1988 r. został członkiem Wojewódzkiej Rady Rolników „Solidarność”, która ogłosiła wówczas podjęcie jawnej działalności.

W latach 1982-1989 był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa. W tym okresie wielokrotnie przeprowadzano z nim tzw. „rozmowy ostrzegawcze”, a on i jego rodzina byli inwigilowani przez tajnych współpracowników.

Po wyjeździe Pana Józefa Wojciecha Broniszewskiego do USA podjęto działania administracyjne, które miały doprowadzić do ukarania go za odłogowanie uprawianej przez niego ziemi, a także inspirowano próby skompromitowania jego osoby w mediach krajowych.

Adam Zygmunt Chajewski

ur. w 1943 r. w Warszawie

W działalność antykomunistyczną zaangażował się pod koniec lat 70. W latach 1979-1986 współpracował z wydawnictwem Biblioteka Historyczna i Literacka. Był również sekretarzem redakcji pisma Miesięcznik Polityczny „Niepodległość” w latach 1983-1989 i autorem wielu tekstów publikowanych w czasopiśmie, a od 1985 r. pełnił funkcję redaktora koordynującego prace wydawnicze. Jego prace pojawiały się ponadto w pismach „Opinie” i „Baza”. Prowadził podręczny magazyn nielegalnej literatury, w związku z czym był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Angażował się także w działalność Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość” oraz Porozumienia Partii i Organizacji Niepodległościowych.

Małgorzata Grażyna Drows

ur. w 1967 r. we Wrocławiu

Od połowy 1987 r. do czerwca 1989 r. współpracowała z Solidarnością Polsko-Czechosłowacką. Zajmowała się kolportażem nielegalnych wydawnictw, udostępniała mieszkanie na potrzeby skrzynki kontaktowej oraz na rzecz represjonowanych działaczy opozycji demokratycznej Polski (m.in. Zbigniewa Bujaka i Zbigniewa Janasa) i Czechosłowacji.

Współorganizowała również spotkania SPCz oraz Ruchu Wolności i Pokój.

W ww. okresie współpracowała także z Niezależnym Zrzeszeniem Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Brała aktywny udział w manifestacjach patriotycznych i antykomunistycznych we Wrocławiu.

Janusz Fila

ur. w 1955 r. w Warszawie

W dniu 5 listopada 1982 r. został powołany na ćwiczenia wojskowe do 28 Pułku Czołgów Średnich 20 Dywizji Pancernej w Czarnem (JW. 2198). Szkolenie wojskowe rezerwistów w powyższej jednostce nie miało nic wspólnego z realizacją zadań związanych z obronnością kraju, a jedynie służyło walce z opozycją i było dotkliwą represją polityczną wobec powołanych na ćwiczenia. Celem powołania rezerwistów na niniejsze ćwiczenia była izolacja przeciwników politycznych.

W dniu 2 lutego 1983 r. został zwolniony po odbyciu ćwiczeń wojskowych.

Filip Grzejszczyk

ur. w 1957 r. w Kozuchowie

W listopadzie 1980 r. był uczestnikiem strajku studentów Akademii Medycznej w Warszawie popierającego postulaty Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Służby Zdrowia. W listopadzie 1981 r. został członkiem NSZZ „Solidarność” w Szpitalu Grochowskim w Warszawie.

Po 13 grudnia 1981 r. udzielał pomocy medycznej represjonowanym i ukrywającym się. W latach 1982-1989 był współpracownikiem Prymasowskiego Komitetu Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom w Warszawie (od 1983 Prymasowski Komitet Charytatywno-Społeczny). W ramach tej aktywności uczestniczył w rozdziale leków z darów zagranicznych, przygotowywaniu paczek i pomocy dla rodzin internowanych, więzionych i represjonowanych, pomocy medycznej dla uwięzionych.

W latach 1984-1988 był zaangażowany w kolportaż wydawnictw podziemnych służby zdrowia (m.in. „Zeszyty Niezależnej Myśli Lekarskiej”, „Głos Medyka” we współpracy z dr Marią Czarnecką i Zofią Kuratowską) oraz wydawnictw NOWej.

13 maja 1983 r. operował w Szpitalu Śródmiejskim w Warszawie śmiertelnie pobitego Grzegorza Przemyska, następnie zeznawał jako świadek na procesie jego zabójców.

W latach 1986-1989 był członkiem Krajowej Komisji Koordynacyjnej „Solidarności” Służby Zdrowia. W czerwcu 1988 r. uczestniczył w demonstracji przed Ministerstwem Zdrowia. 5 października 1988 r. był współzałożycielem działającej jawnie Komisji Koordynacyjnej SZ „S” Regionu Mazowsze, następnie jako członek zasiadał w jej Prezydium.

W latach 1988-1989 był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa z powodu podejrzania „działalności antypaństwowej naruszającej porządek prawno-polityczny w środowisku służby zdrowia”.

Dorota Monika Janiszewska-Jakubiak

ur. w 1964 r. w Warszawie

Od połowy lat 80. była aktywną działaczką podziemnych struktur Niezależnego Zrzeszenia Studentów na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

W latach 1986-1989 uczestniczyła w kolportażu drugoobiegowych wydawnictw, przygotowywaniu plakatów i transparentów oraz brała udział w różnego rodzaju manifestacjach organizowanych w Warszawie przez NZS, Federację Młodzieży Walczącej i Konfederację Polski Niepodległej. W tym okresie była również zaangażowana w prace redakcyjne gazetki „Wiadomości z Lasu” (sygnowanej przez NZS ATK) oraz ogólnopolskiego pisma NZS „Centrum Informacji Akademickiej”.

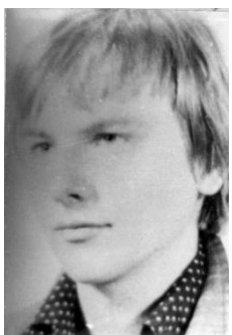
Marek Witold Jochym

ur. w 1957 r. w Warszawie

Od października 1983 r. był działaczem Organizacji „Niepodległość”, w ramach której zajmował się kolportowaniem miesięcznika „Niepodległość” na terenie Warszawy oraz utrzymywał kontakty z osobami tej Organizacji z Lublina.

Po powołaniu w listopadzie 1984 r. Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość” działał w strukturach Warszawskiego Oddziału Partii, kierowanego przez Tomasza Dangela. Od lutego 1986 r. zajmował się drukowaniem tzw. „małej N-ki” pisma LDPN, a od czerwca 1986 r. do 1989 r. pisma Oddziału Warszawskiego Partii „Orientacja na Prawo”.

Ponadto aktywnie uczestniczył w akcjach ulotkowych propagujących antykomunistyczny program Partii. Działalność opozycyjną w strukturach LDPN prowadził do 1989 r.

Zbigniew Stanisław Libera

ur. w 1959 r. w Pabianicach

Na początku lat 80. był zatrudniony jako dekorator w Spółdzielczym Domu Handlowym w Pabianicach, jednocześnie zajmował się działalnością artystyczną w dziedzinie plastyki.

Po wprowadzeniu stanu wojennego samodzielnie wykonał, a następnie rozwiesił na terenie Pabianic kilkadziesiąt plakatów zawierających treści wzywające do oporu przeciwko zarządzeniom oraz krytykę opresyjnej polityki władz wobec działaczy opozycji antykomunistycznej.

W połowie stycznia 1982 r. nawiązał współpracę z członkami podziemnych struktur Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, którzy dostarczali mu materiały i narzędzia (w postaci matryc, papieru, farby drukarskiej i innych) do wykonywania ulotek, plakatów i pism sygnowanych przez podziemne organizacje. Drukował m.in. numery pism „Bibuła”, „KOS”, „Robotnik”, „Jesteśmy”.

W związku z tą aktywnością w dniu 26 sierpnia 1982 r. dokonano przeszukania w jego mieszkaniu, w wyniku którego odnaleziono pewną ilość wydawnictw drugiego obiegu i materiałów poligraficznych.

Tego samego dnia został zatrzymany. 27 sierpnia 1982 r. Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Łodzi przedstawiła mu zarzuty i wydała postanowienie o tymczasowym aresztowaniu. Na czas postępowania został osadzony w Areszcie Śledczym w Łodzi. Wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy z 18 listopada 1982 r. za czyn opisany w art. 48 ust. 2, 3 dekretu z 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym skazano Pana Zbigniewa Stanisława Libereę na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (której początek wyznaczono na dzień zatrzymania), grzywnę oraz obciążono go kosztami postępowania. Od 9 maja 1983 r. był osadzony Zakładzie Karnym w Hrubieszowie. Wolność odzyskał 3 sierpnia 1983 r. w związku z darowaniem reszty kary na podstawie przepisów ustawy o amnestii, orzeczonym postanowieniem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego z 1 sierpnia 1983 r.

W latach 1986-1987 był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa w związku z podejrzeniem kontynuowania działalności antykomunistycznej. Był inwigilowany przez tajnych współpracowników, jego korespondencja podlegała perlustracji, w telefonie zamontowano podsłuch, a on sam był wzywany na tzw. „rozmowy ostrzegawcze”.

Iwona Janina Maj

ur. w 1958 r. w Lubartowie

W 1977 r. rozpoczęła studia na Wydziale Architektury na Politechnice Warszawskiej. W latach 1979-1980 wielokrotnie brała udział w akacjach kolportażu ulotek o treściach antysocjalistycznych, a także w strajkach studenckich.

21 października 1979 r. została zatrzymana na 48 godzin w związku z tym, iż przed kościołami w Grudziądzu wraz z innymi osobami rozpowszechniała ulotki „Apel do społeczeństwa” oraz tekst „W obronie Edmunda Zdrożyńskiego”. Następnie 13 grudnia 1979 r. została ponownie zatrzymana na terenie dworca PKP w Toruniu z powodu kolportażu broszury pn. „Dokumenty bezprawia” wydane przez Niezależną Oficynę Wydawniczą oraz 1400 egzemplarzy ulotek. W dniu 16 grudnia 1979 r. dokonano przeszukania w jej mieszkaniu, podczas którego zakwestionowano znaczną ilość nielegalnych wydawnictw, m.in. odezwy, ulotki, broszury, pisma.

W dniach 16-19 kwietnia 1980 r. w Warszawie kolportowała ulotki w obronie M. Chojeckiego. Pani Iwona Maj brała również udział w pracach Biura Interwencyjnego KSS KOR a także zaangażowała się w działalność tzw. „Komisji Helsińskiej”. Uczestniczyła w spotkaniach Komitetu Założycielskiego Niezależnego Zrzeszenia Studentów na terenie Politechniki Warszawskiej oraz w zebraniach z czołowymi działaczami opozycyjnymi, organizowanych przez Teodora Klincewicza. Ponadto wchodziła w skład Komitetu Redakcyjnego pisma NZS pt.: „Ściennik”, a także brała udział w pracach redakcyjnych ulotek i plakatów o treściach antysocjalistycznych.

W związku z prowadzoną działalnością niepodległościową 13 grudnia 1981 r. została internowana i osadzona w Areszcie Śledczym w Warszawie-Grochowie. Następnie 15 stycznia 1982 r. została przetransportowana do Ośrodka Odosobnienia w Gołdapi, gdzie przebywała do 13 czerwca 1982 r.

Po wyjściu z internowania nadal utrzymywała kontakty z byłymi działaczami NZS a także uczestniczyła w mszach świętych za Ojczyznę, odprawianych w kościele pw. św. Zbawiciela w Warszawie dla studentów i pracowników PW.

Edward Jan Malinowski
ur. w 1930 r. w Mękarzowie

Przed wprowadzeniem stanu wojennego był aktywnym działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Po 13 grudnia 1981 r. został zwolniony z pracy w wyniku tzw. „weryfikacji kadr”, jako osoba „nienadająca się do pracy w jednostce zmilitaryzowanej”.

Z powodu utrzymywania przez niego kontaktów z osobami zaangażowanymi w działalność w konspiracyjnych strukturach NSZZ „Solidarność” w Warszawie oraz podejrzenia, iż uczestniczy w kolportażu wydawnictw drugiego obiegu 5 sierpnia 1982 r. funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa dokonali przeszukania jego mieszkania i piwnicy. W związku z odmową podpisania tzw. „oświadczenia lojalności”, Panu Edwardowi Janowi Malinowskiemu udzielono ostrzeżenia w kwestii możliwych konsekwencji kontynuowania działalności w nielegalnych strukturach „Solidarności”.

30 sierpnia 1982 r. został zatrzymany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia Warszawa-Białołęka na podstawie decyzji Komendanta Stołecznego MO w Warszawie z tego samego dnia. Jako powód izolacji wskazano „prowadzenie działalności antypaństwowej”. Z internowania został zwolniony 7 grudnia 1982 r.

W ramach dodatkowych represji w 1982 r. SB podjęła kroki w celu uniemożliwienia Panu Edwardowi Janowi Malinowskiemu objęcia kierowniczego stanowiska w Polskim Związku Zapaśniczym, którego był aktywnym działaczem.

Piotr Paprocki
ur. w 1962 r. w Warszawie

W latach 1983-1989 współpracował z Grupami Oporu „Solidarni” kierowanymi przez Teodora Klinewicza. Zajmował się pracami introligatorskimi książek podziemnych wydawnictw tj. Oficyny Wydawniczej „Rytm” i Oficyny Wydawniczej „Pokolenie”.

Ponadto organizował materiały poligraficzne przeznaczone do druku, a także zajmował się dokumentowaniem fotograficznym akcji ulotkowych.

W swoim domu przechowywał papier oraz wydawnictwa podziemne, które następnie przewoził samochodem do dalszego kolportażu.

Brał również udział w akcjach ulotkowych i manifestacjach ulicznych.

Tomasz Maciej Rycielski

ur. w 1953 r. w Mińsku Mazowieckim

W latach 1980-1989 był członkiem NSZZ „Solidarność”. Zajmował się drukowaniem i kolportowaniem prasy podziemnej takiej jak: „Tygodnik Solidarność”, „Głos Medyka”, „Tu Teraz” i „Wolna Trybuna”. Zorganizował także grupę osób, która dostarczała materiały poligraficzne do drukowania pism bezdebitowych.

Krzysztof Sobolewski

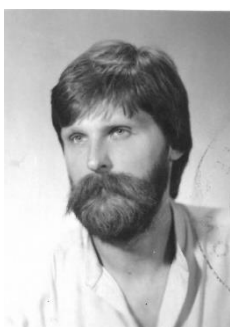
ur. w 1954 r. w Warszawie

W latach 1980-1983 pracował w Fabryce Samochodów Osobowych w Warszawie, gdzie należał do NSZZ „Solidarność”.

Z uwagi na tę działalność o charakterze opozycyjnym został 5 listopada 1982 r. powołany na trzymiesięczne ćwiczenia wojskowe do JW 2198 (28 Pułk Czołgów Średnich) w Czarnem.

Rzekome ćwiczenia nie miały nic wspólnego z realizacją zadań związanych z obronnością państwa lub podnoszeniem umiejętności wojskowych, a były środkiem w walce z opozycją i dotkliwą represją polityczną. Osoby powołane na ćwiczenia wojskowe były poddawane przesłuchaniom, rewizjom i innym szykanom, były też zmuszane do ciężkiej i często bezsensownej pracy. Poddawano ich ponadto (podobnie jak osadzonych w ośrodkach internowania) indoktrynacji politycznej, prowadzonej przez wojskowy aparat polityczno-wychowawczy.

W dn. 2 lutego 1983 r. Pan Krzysztof Sobolewski został zwolniony z dalszego odbywania ćwiczeń.

Sławomir Szelewicz

ur. w 1955 r. w Grudziądzu

Od jesieni 1980 r. był członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Zjednoczeniu Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Warszawie.

Po wprowadzeniu stanu wojennego zaangażował się w działalność opozycyjną. Do końca 1983 r. rozprowadzał książki Wydawnictwa „Głos”.

W sierpniu 1982 r. został objęty śledztwem prowadzonym przez Wojskową Prokuraturę Garnizonową w Warszawie, dotyczącym opracowywania i rozpowszechniania na terenie Warszawy nielegalnych wydawnictw. W wyniku przeszukania jego mieszkania przy ul. Żwirki i Wigury w Warszawie, przeprowadzonego 12 sierpnia 1982 r., odnaleziono czasopisma opozycyjne z 1982 r., książki wydane w drugim obiegu oraz matryce z gumoleum. Z powodu pozytywnego wyniku rewizji, 10 września 1982 r. był przesłuchiwany w KSMO. Podczas zatrzymania dokonanego 1 grudnia 1984 r. przy ul. Pustola w Warszawie, odnaleziono przy nim materiały bezdebitowe.

Do końca lat 80. kolportował książki wydawane w drugim obiegu. Współpracował z podziemnymi wydawnictwami „Głos” i „Pomost”. W 1988 r. współtworzył Warszawską Oficynę Wydawniczą „Gryf”, która specjalizowała się w tematyce historycznej i literaturze pięknej.

Marian Antoni Talma

ur. w 1958 r. w Warszawie

Na początku lat 80. był aktywnym członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

Z uwagi na swoje zaangażowanie w działalność związkową 5 listopada 1982 r. został powołany na ćwiczenia w Wojskowym Obozie Internowania w Budowie (68 Pułku Czołgów Średnich), gdzie przebywał do 2 lutego 1983 r. Szkolenie wojskowe rezerwistów w powyższej jednostce nie miało nic wspólnego z realizacją zadań związanych z obronnością kraju, lub podnoszeniem umiejętności żołnierskich, a służyło jedynie w walce z opozycją i było dotkliwą represją polityczną wobec powołanych.

W dniu 14 czerwca 1984 r. w mieszkaniu Pana Mariana Antoniego Talmy przeprowadzono przeszukanie, w wyniku rewizji odnaleziono aktualne numery drugoobiegowych pism „Wola” (80 egz.), „Kos” (8 egz.) oraz pojedyncze egzemplarze innych nielegalnych wydawnictw. Tego samego dnia został zatrzymany, zaś 16 czerwca 1984 r. na podstawie postanowienia Prokuratury Wojewódzkiej w Warszawie został tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym Warszawa-Mokotów, na podstawie zarzutów dotyczących działalności w nielegalnych strukturach NSZZ „Solidarność” oraz przechowywania i kolportażu podziemnych wydawnictw i ulotek.

W dniu 3 lipca 1984 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi wydał postanowienie o uchyleniu środka zapobiegawczego i 6 lipca 1984 r. opuścił areszt. Prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne zostało umorzone 28 lipca 1984 r. na mocy przepisów ustawy o amnestii.

W latach 1984-1985 był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa, zaś na okres pomiędzy 12 lipca 1984 r. a 12 lipca 1986 r. zastrzeżono mu możliwość wyjazdów zagranicznych.

Maria Walawska-Paprocka

ur. w 1938 r. w Warszawie

Od 1980 r. była działaczką Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. W 1981 r. była zaangażowana w prace Komisji Interwencji NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze.

Po wprowadzeniu stanu wojennego udzielała pomocy osobom ukrywającym się w obawie przed aresztowaniem w związku z działalnością antykomunistyczną. W jej w domu w Łomiankach czasowe schronienie znalazł m.in. Dominik Tyburski, działacz „Solidarności” taksówkarzy.

W latach 1982-1989 współpracowała z wydawnictwami drugiego obiegu NOWa i Rytm (prowadziła magazyn papieru i wydrukowanych pism przeznaczonych do kolportażu). Ponadto jako lekarka sprawowała opiekę medyczną nad działającymi w podziemiu drukarzami.

Od 1983 r. do 1989 r. była współpracowniczką Teodora Klincewicza i kierowanych przez niego Grup Oporu „Solidarni”.

W latach 1985-1989 była rozpracowywana przez Służbę Bezpieczeństwa.

Jacek Mariusz Wilczak

ur. w 1972 r. w Gubinie

Działalność antykomunistyczną prowadził w latach 1988-1989. Od marca 1988 r. aktywnie uczestniczył w kolportażu książek i czasopism drugiego obiegu, a także ulotek oraz innych druków (m.in. kartek świątecznych, znaczków poczt podziemnych, cegiełek na „Solidarność”), wydawanych przez konspiracyjne struktury „Solidarności” w Zagłębiu Miedziowym albo przywożonych przez kolporterów spoza województwa legnickiego.

W latach 1988-1989 w Głogowie był zaangażowany w Ruchu Młodzieży Niezależnej (RMN), z którym współtworzył w tym mieście Wolny Ruch Ekologiczny (współpracując z podziemną „Solidarnością” oraz wrocławskimi działaczami Ruchu „Wolność i Pokój”). W ramach tych struktur organizował w Głogowie nielegalne marsze ekologiczne, jak również pomagał w gromadzeniu informacji o ukrywanych przez władzę skutkach skażenia środowiska naturalnego, które powodował miejscowy przemysł wydobywczy.

Od lutego do maja 1989 r. współorganizował happeningi Pomarańczowej Alternatywy („Pierwszy Dzień Wiosny”, „Dzień Kosmonauty”, „Pogrzeb Komuny”). Od lutego do czerwca 1989 r. pełnił funkcję redaktora i kolportera pisma „Extrema”, sygnowanego przez RMN w Głogowie. Uczestniczył wielokrotnie w akcjach wykonywania napisów i rysunków o treści antykomunistycznej, a także przeciwko obecności żołnierzy sowieckich w Polsce.

Jan Załęcki

ur. w 1951 r. w Wałbrzychu

Był hartownikiem w Fabryce Wyrobów Precyzyjnych w Warszawie, przewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność”.

Po wprowadzeniu stanu wojennego 5 listopada 1982 r. został internowany w obozie wojskowym w Czarnem.

Szkolenie wojskowe rezerwistów w powyższej jednostce nie miało nic wspólnego z realizacją zadań związanych z obronnością kraju, a jedynie służyło walce z opozycją i było dotkliwą represją polityczną wobec powołanych na ćwiczenia. Celem powołania rezerwistów na niniejsze ćwiczenia miało być odizolowanie przeciwników politycznych i nie miało oparcia w obowiązującym porządku prawnym.

Z internowania został zwolniony 2 lutego 1983 r.

Pośmiertnie:

Piotr Jan Adamski

ur. w 1958 r. w Węgrowie

W pierwszej połowie lat 80., we współpracy ze swoim bratem Tadeuszem Adamskim, prowadził działalność w ramach struktur Solidarności Walczącej w Olsztynie (organizacja powstała niezależnie od SW z Wrocławia). Do działań tych należały m.in. pomoc w druku i kolportażu podziemnego wydawnictwa „Rezonans – wydanie wojenne”.

W latach 1983-1989 był kurierem nielegalnych wydawnictw pomiędzy ośrodkami w Warszawie i Węgrowie. Prowadził również kolportaż pism bezdebitowych oraz był zaangażowany w działalność struktur opozycyjnych na terenie Węgrowa i w miejscu pracy Zakładach Wytwórczych Urządzeń Telefonicznych w Węgrowie.

Brał udział w działaniach pomocowych dla osób szykanowanych z powodów politycznych i ich rodzin, uczestniczył w uroczystościach patriotyczno-religijnych upamiętniających wydarzenia związane z powstaniem i działalnością NSZZ „S”. W nocy 31 października 1984 r. wziął udział w ustawieniu na cmentarzu w Węgrowie krzyża, który był symbolicznym upamiętnieniem zamordowanego ks. Jerzego Popiełuszki. W trakcie pogrzebu kapłana w Warszawie, był członkiem grupy uczestniczącej w tym wydarzeniu z transparentem „Solidarność-Węgrów”.

Włodzimierz Stanisław Adamski

ur. w 1955 r. w Węgrowie

We współpracy ze swoim bratem Tadeuszem Adamskim prowadził działalność w ramach struktur Solidarności Walczącej w Olsztynie (organizacja powstała niezależnie od SW z Wrocławia) w latach 1981-1989 na terenie Olsztyna, Węgrowa i Warszawy. Do działań tych należały m.in. pomoc w druku i kolportażu podziemnego wydawnictwa „Rezonans – wydanie wojenne”, kolportaż pism bezdebitowych na terenie Olsztyna i Węgrowa, wykonywanie transparentów, które były rozwieszane na terenie Warszawy, organizacja pomocy finansowej dla podziemnych struktur opozycyjnych.

W dniu 27 maja 1987 r. dokonano przeszukania mieszkania Pana Włodzimierza Adamskiego w Węgrowie, podczas którego odnaleziono kilkadziesiąt sztuk wydawnictw nieposiadających debitu komunikacyjnego (m.in. „PWA”, biuletyn „KOS”, „Tygodnik Mazowsze”, „Międzyuczelniany Informator Środowiskowy – MIŚ”) i innych pojedynczych egzemplarzy druków podziemnych.

Został oskarżony o wykroczenie polegające na tym, że od bliżej nieokreślonego okresu do 27 maja 1987 r. przyjmował od nieustalonych osób nielegalne wydawnictwa sygnowane przez podziemne struktury „Solidarności” i gromadził je w swoim mieszkaniu przez co „pomagał w działaniach zmierzających do wywołania niepokoju publicznego lub rozruchów”.

Orzeczeniem Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Naczelniku Miasta w Węgrowie z 23 września 1987 r. został uniewinniony. W wyniku odwołania WUSW w Siedlcach do Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Wojewodzie Siedleckim 2 grudnia 1987 r. uchylono orzeczenie

z 23 września i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia w pierwszej instancji. Pan Włodzimierz Adamski 28 stycznia 1988 r. został uznany winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i ukarany grzywną w wysokości 31000 zł oraz przypadkiem dowodów rzeczowych.